N:r 2 för år 1885 åtföljes af en bilaga, sid. 577—608.

Pietisten.

Utgifwen
af
J. Waldenström.
Fyrationdefjerde årgången.

N:r 2 | Mars | 1885.

Om ätande af blod.

I Apg. 15: 1—29 berättas om en sammankomst, som apostlarne ade i Jerusalem med anledning deraf, att några judekristna hade yrkat, tt de omwända hedningarne skulle låta omskära sig, om de wille blifwa liga. Den öfwerläggning, som apostlarne höllo, ledde till det resultat, tt de omwända hedningarne icke behöfde låta omskära sig. Deremot be=öt man att skrifwa ett bref till dessa omwända, att de skulle afhålla sig ån afgudarnes besmittelser och från horeri, från det, som war förqwafvdt, h från blod (v. 20, 29) eller, såsom orden ock kunna öfwersättas: från smittelser meddelst afgudar och horeri och det förqwafvda och blod. — etta apostlabud har orsat många troendes samweten, och de hafwa frågat, n det kanske är synd att äta blodmat. Att nu förklara saken så, som om med odet menades endast hedniskt offerblod eller blodigt kött, skuret ur lefwande ur o. s. w., det stämmer icke öfwerens med de allmänna ordalagen. Sitt förekom det bland hedningar, att man skar ut stycken af lefwande djur mt förtärde dem råa och blodiga. Sannt är också att de hedningar, som lle öfwergå till eller sluta sig till judendomen, de s. k. proselyterna, måste stå från detta. Men om apostlarne hade menat någonting sådant, hade de ock måst uttrycka det. Nu säga de deremot endast: "från od", och det innebär ett allmänt förbud mot förtärande af blod i hwad rm som helst.

Judarne woro genom Mose lag förbjudna att förtära blod eller blod-at. Grunden dertill angifwes i 3 Mos. 17: 11, 14 sålunda: Kroppens l är uti blodet, och jag har gifwit eder det att stryka på altaret, att ra själar dermed måtte warda försonade. — — Allt kötts själ är i deß od, och det är deß själ, och jag har sagt till Israels barn: Intet kötts od skolen I äta, ty allt kötts själ är i deß blod. — På samma grund ar det för judarne förbjudet att äta kött af sådana djur, som woro för=

qwäfda, d. w. s. som woro dödade på sådant sätt, att blodet icke fått afrinna. Till detta slag hörde alla djur, som blifwit fångade i snaror eller giller. Blodet stannar nämligen hos sådana djur qwar i kroppen, och derför fick en jude icke äta deras kött (jemför 5 Mos. 12: 23).

Så länge det endast war judar, som blefwo omwända och troende, uppstodo inga swårigheter med affeende på hållandet af den mosaiska lagen. De omwända judarne betraktade sig fortfarande såsom judar samt iakttogo för den skull Mose lag. Men helt annorlunda blef förhållandet, när hedningar började höra evangelium och tro. De kände sig icke bundna af de mosaiska stadgarna, och deraf uppstodo swårigheter inom de troendes församlingar. Dessa swårigheter skulle nu afhjelpas. Då förekom först den frågan: Skola de troende hedningarne omskäras? Denna fråga besvarades med nej. Att omskära dem hade warit att förbinda dem till hela Mose lag, och dermed hade evangelii frihet warit uppgifwen.

Emellertid ansågo apostlarne, att de omwända hedningarne borde gå de omwända judarne i någon mån till mötes samt undwika sådant, som för dessa war särskildt anstötligt. Derom beslöto de att till församlingarna afsåta en särskild skrifwelse, och i denna framhöllo de först, hwad som utgjorde den största stygghelsen för judar, nämligen **besmittelse med afgudar**, hwilket enligt v. 29 här betyder **ätande af det, som war offradt åt afgudar.** Sedan framhöllo de **boleri.** Otukt war bland hedningarne grufligt allmän och aktades af dem icke såsom synd. Ja, den öfwades t. o. m. på somliga ställen och wid wissa tillfällen såsom en gudstjenst. De omwända hedningarne hade wäxt upp i dessa föreställningar, och de hade derför ganska swårt att betrakta boleri såsom något så särdeles afskywärdt. För att förstå detta, må jag hänwisa till sådana trakter i wårt land, der otukten är mycket wanlig bland den omwända ungdomen. Det finnes sådana trakter, der nattlopp och okyskhet bland ungdomen anses såsom sockensed, som hwarken är brottslig eller skamlig. När nu på en sådan trakt menniskor bliswa troende, så sker det icke utan swårighet, att det genom öfning och wana förslappade sedliga sinnet återställes till sin rätta skärpa, och gång efter annan får man äfwen bland de omwände göra de bittraste erfarenheter deraf, att denna synd icke betraktas med den fruktan och afsky, som rätt wore. Sådant kan förklara, hwarför apostlarne wid detta tillfälle bland sedebuden endast framhöllo detta.

Efter dessa bud tillade apostlarne i sin skrifwelse att de omwände hedningarne skulle undwika att äta blod äfwensom kött af djur, som blifwit dödade så, att blodet icke fått afrinna. Att äta sådant war nämligen för judarne synnerligen anstötligt, och såsom de omwända hedningarne icke strax hade kunnat fatta det afskywärda i boleri, så hade de omwända judarne icke strax genom sin omwändelse kunnat öfwerwinna sin motwilja mot ätandet af blod och förqwafda djurs kött. Nu skulle de omwända hedningarne enligt apostlarnes förmaning undwika att med sådant ätande såra sina från judendomen omwända bröder. Att apostlarne omnämna just dessa saker men förbigå alla andra mosaiska stadgar, det beror derpå, att dessa stycken, såsom wi redan antydt, woro för de omwända judarne **de swåraste stötestenarne.**

Detta är nu enligt sammanhanget i berättelsen sakens förlopp. Nu återstår den frågan: Gälla dessa apostoliska bud fortfarande med samma kraft? Att budet mot boleri har ur den mosaiska lagen — jemte öfriga sedebud — ingått

i den kristna sedeläran, det är oß alla bekant. Derom behöfwer alltså här icke talas. Att deremot buden om att icke äta det, som är offradt åt afgudar, eller blod eller det, som är förqwäfdt, icke gått in i den kristna sedeläran, det kan man se deraf, att de ingenstädes förekomma bland de förmaningar, som apostlarne i sina bref gifwa de troende. Detta låter sig och mycket wäl förklaras, om man besinnar, att det war rent tillfälliga orsaker, som gjorde, att apostlamötet i Jerusalem ålade de från hedendomen omwände att iaktaga dessa bud. När den kristliga kunskapen tillwäxt, och de omwända judarnes åskådningssätt så småningom blifwit ändradt till öfwerensstämmelse med en friare evangelisk uppfattning, så förföll anledningen till dessa bud, och dermed förföll äfwen sjelfwa budens betydelse.

Att detta icke är blott ett resonnemang på sidan om Guds ord utan ren apostolisk tolkning, det skall jag wisa genom att påpeka några andra bibelställen. Det första af de i apostlamötets bref innehållna buden war, att de omwända hedningarne skulle undwika att äta sådant, som war offradt åt afgudar. Men se nu, huru Paulus under andra förhållanden ställer sig till detta bud. I 1 Kor. 8 säger han: Så weta wi nu angående ätandet af det, som blifwit offradt åt afgudar, att ingen afgud finnes i werlden. Men mat bestämmer icke wår ställning för Gud (v. 8). Och åter i kap. 10: 23 följ.: Allt är mig tillåtet, men icke allt är nyttigt. Allt är mig tillåtet, men icke allt uppbygger. Allt hwad som säljes på köttorget, det äten utan att forska derom för samwetets skull. Ty jorden och deß fullhet är Herrens. Om nu någon af de otrogna bjuder eder, och I wilen gå, så äten allt, hwad som framsättes för eder, utan att forska derom för samwetets skull. Men om någon skulle säga till eder: "Detta är offradt åt afgudar", så äten det icke för hans skull, som tillkännagaf det, och för samwetets skull: samwetet, säger jag, icke det egna utan den andres. Ingenting kan wara mer uppenbart än detta. Att äta det, som war offradt åt afgudar, war i och för sig alls ingen synd. Den troende behöfde icke göra sig samwete deröfwer. Det war alltså icke derför, att det war synd, utan derför att det gaf omwända judar anstöt, som apostlamötet hade ålagt de omwända hedningarne att icke äta sådant kött. Från denna synpunkt förmanar Paulus till alldeles detsamma i de ofwan anförda orden. Och i kap. 8 gör han denna sak mycket allwarlig, när han säger: Sen till, att denna eder rättighet icke blir till anstöt för de swaga. Ty om någon får se dig, som har kunskap, sitta till bords i ett afgudahus, blir då icke hans samwete, som är swag, styrkt till att äta det, som är offradt åt afgudar? Och så blir den swage brodren, för hwilken Kristus dött, genom din kunskap förtappad (v. 9—11). Ty om den, som twiflar, äter, så är han fördömd (Rom. 14: 23). Alltså: att äta det, som war offradt åt afgudar, det war de troendes rättighet. Der likwäl någon war, hwars samwete tog anstöt deraf, der skulle de för hans skull undwika det. Men hwad som sålunda med tydliga ord här säges om det första bland de af apostlamötet gifna förbuden, det kunna wi med fullkomlig wißhet tillämpa äfwen på det tredje och det fjerde d. w. s. på förbuden att äta blod eller äta kött af djur, som blifwit dödade på ett sådant sätt, att blodet icke fått afrinna.

Till prenumeranter och reqvirenter.

Jag har en och annan gång dels muntligt, dels skriftligt från personer, som reqvirerat skrifter från Pietistens Expedition, fått emottaga klagomål deröfwer, att deras reqvisitioner icke blifwit riktigt expedierade. Ehuru jag numera icke har något med expeditionen att skaffa, har jag dock sökt göra mig underrättad, huru det förhåller sig med denna sak. Då har jag funnit orsakerna wara mångfaldiga. Dels händer det, att reqvisitionerna äro otydligt skrifna; dels händer det, isynnerhet i bref från Amerika, att reqvirentens namn och adreß äro så otydligt skrifna, att man ej med säkerhet kan gissa, huru de böra läsas. Dels händer det ock, att bref och sändningar komma bort; dels händer det, att hwad som reqvireras, icke strax finnes att tillgå; och när det sedan sändes, kan reqvirenten hafwa flyttat till en annan ort, så att sändningen icke träffar honom utan kommer tillbaka till expeditionen. I alla dessa och dylika fall, hwilka reqvirenterna icke kunna beräkna, är naturligtwis expeditionen utan skuld. Emellertid har det wid tidpunkter af synnerligen stor brådska werkligen händt, att något bref kommit undan, och för sådant will expeditionen bedja om öfwerseende. För min del will jag bedja reqvirenter om följande goda ting: 1:o) Skrif alltid namn och adreß med särskild omsorg, så att hwem som helst kan läsa dem; 2:o) Skrif alltid och uppgif, när du ändrar boningsort; 3:o) När något förtretligt händer, så tyd allting till det bästa; 4:o) När ett werkligt fel skett, så förlåt det. — Om du will följa dessa råd, så skall det wara mycket nyttigt för dig sjelf, ja af att följa de twå sista råden skall du t. o. m. hafwa uppbyggelse, och expeditionen skall du dermed göra en stor tjenst och hugnad. **P. W.**

Pietisten

kostar för år 1885 1 krona 25 öre, postbefordringsafgiften deri inberäknad. Prenumeration kan ske på alla postanstalter, äfwensom direkt hos Pietistens Expedition. Prenumerantsamlare, som skaffa tio prenumeranter, erhålla twå friexemplar, de, som skaffa femton, erhålla tre o. s. w., men de måste då prenumerera direkt hos Expeditionen under adreß: Stockholm.

Sänd till Amerika kostar Pietisten för år 1885, likasom föregående år, 1 krona 25 öre med tillägg af portokostnaden, 35 öre per exemplar, således 1 krona 60 öre. Hwart 6:te exemplar lemnas gratis, dock måste prenumeranten sjelf betala portot äfwen för friexemplaren.

Nya Testamentet

med förklarande anmärkningar

af **P. Waldenström.**

Hittills utkomna: häft. 1—6 à 75 öre pr häfte.

Stockholm, tryckt hos A. L. Normans Boktryckeri-Aktiebolag, 1885.